

BURO SRO
t.a.v. dhr. mr. J. van Nuland
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht

Datum 25 juli 2016
Kenmerk BE/2016/184/r
Uw kenmerk Email d.d. 15 juni 2016
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg
t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Overeind 84 te Schalkwijk

Aan de Overeind 84 te Schalkwijk is een voormalig agrarisch bedrijf gesitueerd. De bedrijfsvoering is sinds jaren gestaakt. De oorspronkelijke boerenwoning is opgesplitst in een wooneenheid en een vergaderlocatie (De Antoniahoeve). De stallen en schuren staan leeg of worden gebruikt t.b.v. opslag en stalling. De eigenaresse mevr. M. van Bennekom-Vernooij is voornemens om de bestaande schuren te slopen om vervolgens een aantal woningen en optioneel een gemeenschappelijke ruimte met bed & breakfast mogelijkheden en een moestuin te realiseren. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in deze mogelijkheid en dient derhalve gewijzigd te worden vastgesteld.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

In opdracht van mevr. M. van Bennekom-Vernooij stelt Buro SRO een nieuw bestemmingsplan op. Buro SRO heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid. In de voorliggende beoordeling zal indien relevant bij conclusies en aanbevelingen de consequenties ten aanzien van de Wet natuurbescherming (per 1 januari 2017 van kracht) cursief worden benoemd.

Onderzoeksdoel

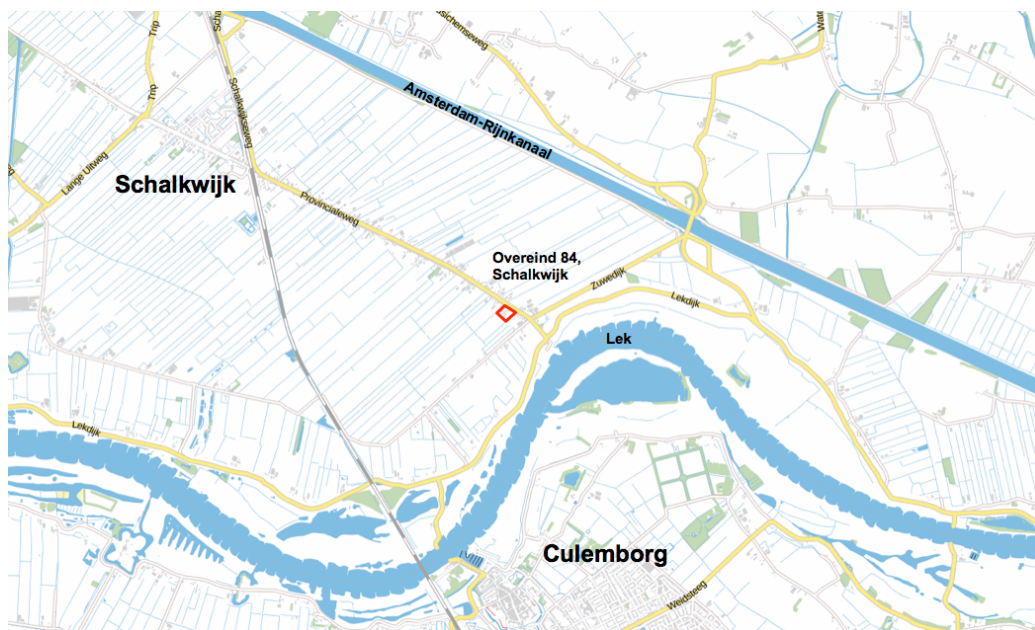
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Overeind 84 te Schalkwijk en bestaat uit een (voormalig) agrarisch bedrijf waarvan de bedrijfsactiviteiten jaren geleden gestaakt zijn. De bebouwing bestaat uit een voormalige boerenwoning met aangebouwde schuren. De woning bestaat uit een wooneenheid en een vergaderlocatie, tevens is ene bijgebouw ingericht als keuken en eetzaal. De overige bebouwing bestaat uit een voormalige loopstal (koeien) en twee voormalige varkensstal (1 met afdelingen en 1 grote stal met hokken). Het tussenliggende terrein is verhard met betonplaten. De loopstal heeft gemetselde muren en een dak van golfplaten, het dak is aan de binnenzijde geïsoleerd met isolatieplaten. De loopstal is in gebruik als caravanstalling. De varkensstal met hokken bestaat uit gemetselde muren en een dak van golfplaten. De stal staat grotendeels leeg, een klein deel wordt gebruikt als nachthok voor 3 paarden. De varkensstal met afdelingen heeft gemetselde muren en een dak van golfplaten, het dak is aan de binnenzijde geïsoleerd met isolatieplaten. Beide varkensstallen zijn gedateerd en er is sprake van achterstallig onderhoud. Op de planlocatie is geen sprake van oppervlakte water. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen aan de zuidoostzijde van Schalkwijk (polder Blokhoven). Het perceel wordt begrensd door de Provincialeweg en ventweg Overeind (noordoostzijde), het perceel met woning aan de Overeind 83 (westzijde), hooi- en/of graslanden (zuiden) en het perceel met woning aan de Overeind 85 (oostzijde). De directe omgeving bestaat uit lintbebouwing van woningen en (agrarische) bedrijven langs de Provincialeweg en Overeind, hooi- en/of graslanden en rivier de Lek met uiterwaarden. Ten noorden, op een afstand van 1km, ligt het Amsterdam-Rijnkanaal.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Overeind 84 te Schalkwijk (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Funcieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreft de sloop van stallen en nieuwbouw van woningen en een bijgebouw (gemeenschappelijke ruimte t.b.v. workshops e.d. en bed & breakfast). Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop stallen: sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal.
- verwijderen terreininrichting: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouw woningen en bijgebouw: allerlei bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding; allerlei (straat- en hoveniers)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 juni 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 18° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 wordt de huidige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kunnen voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingbesluit nemen en hierin onderscheidt maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. Naar verwachting zullen de thans licht beschermde soorten in de Wet natuurbescherming worden opgenomen in het vrijstellingbesluit.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De vegetatie op de planlocatie bestaat hoofdzakelijk uit een haag aan de oostzijde, grasland en verruiging langs de schuren en kleine braakliggende delen van het terrein. Het deel aan de voorzijde (rondom woning en vergaderlocatie) is aangeplant met hagen, bomen en tuinplanten welke intensief worden beheerd (hoog kwaliteitsbeleid). Dit deel van het terrein en de haag aan de oostzijde maken geen onderdeel uit van de wezenlijke planlocatie. Tussen de schuren en met name langs de westzijde van de middelste schuur is sprake van verruiging door algemene kruidachtige vegetatie. Soorten die zijn aangetroffen betreffen: raaigras, riet, teunisbloem, ridderzuring, braam, distels, harig wilgenroosje, witte klaver, boerenwormkruid, perzikkruid en opslag van es. Ten westen van de loopstal staat een jonge zomereik. Op de muren van de bebouwing is geen vegetatie aangetroffen.

De planlocatie is grotendeels verhard heeft aannemelijk, mede gelet op het voormalige gebruik hiervan, geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens een huiskat met jongen en drie paarden, geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor in het wild levende grote zoogdieren. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Op de locatie zijn voor de meeste grondgebonden zoogdiersoorten geen essentiële functies te benoemen.

Oude(re) en leegstaande schuren, woningen en stuctuurrijke terreinen worden geprefereerd door de steenmarter. De steenmarter is in 2012 waargenomen in de regio (telmee.nl). Op de locatie zijn echter geen aanwijzingen gevonden dat de soort gebruik maakt van de locatie en/of het plangebied. Er zijn geen prooiresten, loopsporen, vraatsporen, urinelucht of iets dergelijks waargenomen. Zoals eerder beschreven is de planlocatie intensief onderhouden, de omstandigheden voor steenmarter zijn derhalve wellicht te opgeruimd en er is sprake van een relatief hoge verstoringgraad.

De hagen siertuin, overhoekjes en graslanden hiervan bieden gunstige omstandigheden voor met name kleine grondgebonden zoogdieren zoals: muizen, mol, bunzing, egel en incidenteel mogelijk ook haas en vos. De beoogde herinrichting van het terrein leidt echter niet tot een noemenswaardige afname van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een groot gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. Tevens is in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

De beoogde ontwikkeling voorziet niet in de kap van bomen. Op het perceel staan tevens geen bomen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De haag langs de oostzijde is ongeschikt als vlieg- en foerageroute voor vleermuizen.

Voor alle schuren geldt dat deze ongeschikt zijn voor vleermuizen. De muren hebben geen (toegankelijke) luchtsponw en de daken bestaan uit golfplaten. Het dak van de loopstal en het dak van de varkensstal met afdelingen is aan de binnenzijde deels geïsoleerd met isolatiepanelen. Tussen de golfplaten en deze panelen is sprake van een continue luchtstroom. Vleermuizen prefereren locaties met stabiele klimatologische omstandigheden.

De vegetatie op de planlocatie is geschikt leefgebied voor algemene insecten en derhalve enigszins geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingroute betreft. De planlocatie is grotendeels verhard en slechts een klein deel is beperkt geschikt als foerageergebied. Gelet op de hoeveelheid en diversiteit van vegetatie is het aannemelijk dat deze een minimale (potentiële) functie hebben voor vleermuizen. Mogelijk kunnen (tijdelijk) foeragerende en passerende vleermuizen (Brinkhoekweg en Agnietenbergweg) worden verstoord als gevolg van bouw- en gebruiksverlichting.

De te slopen schuren zijn ongeschikt als verblijfplaats van vleermuizen. Ten aanzien van foeragerende en passerende vleermuizen wordt geadviseerd maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de directe omgeving is de aanwezigheid bekend van: kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad, rugstreeppad, heikikker, poelkikker en bastaardkikker (Creemers en Van Delft, 2009, waarneming.nl).

Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Op de planlocatie is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig. De watergangen langs de planlocatie betreffen voedsel- en vegetatierijke kavelsloten. Er zijn geen ingrepen voorzien ten aanzien van deze watergangen. Op de planlocatie ontbreken geschikte overwinteringslocaties. De heikikker en poelkikker stellen specifieke eisen aan het habitat. De heikikker is een typische soort van heide- en (laag)veengebieden. Het voortplantingswater heeft vaak een lage(re) pH en is voedselarm. De poelkikker gebruikt een complex van schone watergangen in bos en heidegebieden. Veelal betreft het vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en uiterwaarden. Het is uitgesloten dat de planlocatie een relevante functie heeft voor amfibieën. Mogelijk kunnen in de schaduwrijke en vochtigere delen van de tuin minder watergebonden soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander voorkomen (beide Ff-wet, tab. 1). De rugstreeppad is een lastige soort ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen omdat tijdens de werkzaamheden geschikt habitat kan ontstaan en de soort plotseling opduikt. De rugstreeppad (Ff-wet tabel 3) is een typische pionierssoort. Het optimale habitat bestaat uit een dynamische zandig gebied met een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierkarakter (Creemers & Van Delft, 2009). Verder wordt de soort in mindere mate in diverse landschapstypen aangetroffen. Het pioniersstadium van een landschap bepaalt in hoge mate de aanwezigheid van de soort en is dan ook een karakteristiek element in potentiële habitats. Als de soort in de directe omgeving van een locatie voorkomt waar een pionierssituatie gaat ontstaan is de kans groot dat de soort dit gebied bevolkt.

Rugstreeppadden kunnen zich honderden meters per dag verplaatsen (Creemers & Van Delft, 2009). De huidige situatie van het plangebied is ongeschikt voor de soort. De rugstreeppad is een soort van dynamische milieus met kleine rivierbegeleidende wateren (o.a. kleiputten). Het habitat kan worden omschreven als: onbeschaduwde, laagbegroeide tot volledig onbegroeide terrein met plaatsen waar een extreem microklimaat heerst. Op de planlocatie zelf is van deze omstandigheden geen of nauwelijks sprake. Gedurende de bouwwerkzaamheden kan echter het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. Om negatieve effecten op de soort uit te sluiten dient te worden voorkomen dat de soort het plangebied kan gebruiken als voortplantingslocatie.

De aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën is vrijwel uitgesloten op de planlocatie. Voor deze soorten geldt tevens vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Ten aanzien van de rugstreeppad dient te worden voorkomen dat tijdens de bouw langdurig plassen als gevolg van regenval blijven staan (egaliseren of dik puinbed aanbrengen: infiltratie) en hopen puin en/of ander materiaal (direct toepassen en/of afvoeren). Indien het om praktische redenen niet mogelijk is om bovenstaande maatregelen toe te passen wordt geadviseerd het terrein gedurende de werkzaamheden uit te rasteren met een amfibieënscherm. Mits deze maatregelen worden toegepast kunnen negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten.

Vissen

Op de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig en de ingrepen vinden niet in de directe omgeving van de kavelsloten langs de planlocatie plaats. Effecten op vissen zijn derhalve uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene of aangeplante vegetatie aangetroffen. Er is geen oppervlaktewater aanwezig, voor veel insecten maakt dit een essentieel onderdeel uit van de levenscyclus. Daarnaast zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten is uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: ekster, steenuil (juveniel), houtduif, merel, boerenwaluw, vink, verwilderde postduif/stadsduif, spreeuw, groene specht en zwarte kraai. In de varkensstal met afdeling zijn (oude) nesten van kauw en een duivennest met eieren aangetroffen.

In de voormalige loopstal is tijdens het veldbezoek voor het eerst een (juvenile) steenuil waargenomen. Gelet op de hoeveelheid uitwerpselen en braakballen betreft het een individueel dier wat sinds korte tijd aanwezig is. Rommelige agrarische bedrijven maken echter vaak deel uit van het leefgebied van steenuil en kerkuil. Op de gehele locatie zijn verder geen aanwijzingen gevonden dat deze hiervan veelvuldig gebruik maken. Krijtsporen op potentiële uitzichtposten en balken in de overige schuren ontbreken. Tevens zijn er geen braakballen, veren, of anderszins aangetroffen wat duidt op de (mogelijke) aanwezigheid van uilen. Ook hebben zich in de voorgaande jaren geen broedgevallen voorgedaan op de planlocatie. Het is derhalve aannemelijk dat de waargenomen steenuil een jong dier is wat sinds korte tijd het nest (tijdelijk) heeft verlaten (eind juni/juli) en welke later (vanaf begin augustus) hiervan definitief verdreven zal worden. Tijdens de zoektocht naar een nieuw territorium verblijven de jonge steenuilen vaak tijdelijk op allerlei locaties (recent zijn op een andere locatie tevens juveniele steenuilen in een klein houthok waargenomen). Sinds begin juli 2016 is de uil niet meer waargenomen op de locatie waardoor het uitgesloten is dat de schuur een vaste rust- of verblijfplaats is. Het potentieel geschikte habitat voor steenuil zal toenemen in de nieuwe situatie. In totaal zal er in de beoogde situatie veel minder verhard oppervlak zijn en het areaal gras e.d. blijft tenminste gelijk. Er zullen meer foerageermogelijkheden zijn voor de soort. Steenuilen in de omgeving kunnen hiervan profiteren.

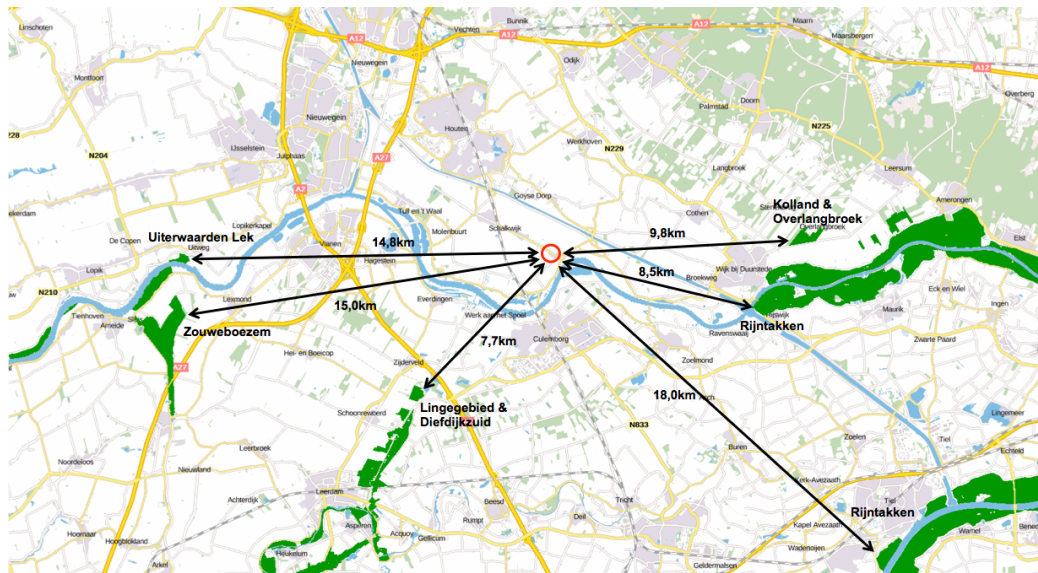
De daken van de schuren zijn beperkt geschikt of geheel ongeschikt als nestlocatie van huismus. Het habitat van de huismus moet voldoen aan de combinatie van een aantal aspecten die op korte afstand van elkaar aanwezig moet zijn. De belangrijkste aspecten zijn: nestgelegenheid, voedsel, dekking, plekken voor stofbaden en drinkwater.

In de directe omgeving van de bebouwing op de locatie is met name voedsel, plekken voor stofbad en drinkwater in beperkte of onvoldoende mate aanwezig. Op de locatie zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek (tevens gaven de huidige bewoners aan vrijwel nooit huismussen te zien op de locatie). Op basis van het ontbreken van waarnemingen en het in onvoldoende aanwezig zijn van elementaire voorwaarden kan worden gesteld dat de bebouwing thans geen functie heeft voor huismus.

De hagen, bomen, struiken en overhoekjes op de planlocatie en in de tuin bieden voor algemene broedvogels geschikte nestgelegenheid. Vogels prefereren een (broed)locatie waar sprake is van voldoende rust, voedsel en beschutting. Bij het slopen van de gebouwen en verwijderen van groen dient derhalve rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedgevallen. De werkzaamheden dienen bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden opgestart of, indien dit niet mogelijk is, dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Op 7,7km afstand ligt het dichtbijgelegen Natura2000 gebied 'Lingegebied & Diefdijkzuid' (figuur 3). De ontwikkeling zal een zeer lichte verkeersaantrekkende werking hebben (het verkeer op de Provincialeweg en Overeind zijn echter normatief). De nieuwe woningen en bijgebouw zullen energiezuinig zijn dan de huidige stallen en derhalve minder NOx uitstoten. De stop van bedrijfsactiviteiten leidt tot een substantiële afname in stikstofdepositie (vee, mest, machines e.d.). De sloop en nieuwbouw leiden tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Tevens geldt voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot het Natura2000 gebied per definitie te groot is.

Figuur 3 De planlocatie (rood omcirkeld) ligt op een afstand van 7,7km tot het dichtbijgelegen Natura2000 gebied Lingegebied & Diefdijkzuid (bron: webkaart.provincie-utrecht.nl).

Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bovendien zullen eventuele externe effecten niet optreden. Evenals bij de Natura2000 gebieden geldt dat de ontwikkeling plaatsvindt op grote afstand.

Figuur 3 De planlocatie (rood omcirkeld) maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (EHS) of Groene contour (bron: webkaart.provincie-utrecht.nl).

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft, behoudens vleermuizen, aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Vleermuizen maken mogelijk gebruik van de planlocatie om tijdelijk te foerageren. Tijdens de sloop en nieuwbouw kan geschikt habitat ontstaan voor rugstreeppad. De hagen, struiken, bomen, stallen en overhoekjes zijn geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels.

Voor de thans licht beschermde soorten (Ef-wet, tab. 1) geldt vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het aantasten van het leefgebied van deze soorten ontheffingsplichtig is. Voor deze 'overige soorten' geldt dat op provinciaal niveau mag worden bepaald in welke mate een soort beschermd moet worden. Naar verwachting worden voor deze algemene soorten nieuwe vrijstellingsbesluiten opgesteld.

- De ruimtelijke ingrepen leiden behoudens vleermuizen, rugstreeppad (mogelijk aanwezig nadat geschikt habitat is ontstaan) en broedvogels, slechts tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Ten aanzien van broedvogels en foeragerende c.q. passerende vleermuizen en rugstreeppad dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. Overige beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht.
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden vooralsnog niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft vooralsnog geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of Ecologische Hoofdstructuur. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand en de energiezuinigere woningen is van externe werking op omliggende Natura2000 gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- Ten aanzien van rugstreeppad geldt dat de soort gedurende de sloop en ontwikkeling de locatie kan bevolken (zie voor meer info bijlage 2). In de periode april t/m augustus/september dient te worden voorkomen dat er potentiële voortplantingswateren ontstaan door het terrein voortdurend te egaliseren en met name de delen waar niet gewerkt wordt. Grondwerkzaamheden worden zoveel als mogelijk aaneengesloten uitgevoerd. In het gehele jaar maar met name in de periode oktober t/m maart dient het ontstaan van potentiële verblijf- en overwinteringslocaties te worden vermeden. Hopen puin en ander sloopafval dienen direct te worden afgevoerd of afgedekt met wegendoek. Een alternatief voor bovenstaande werkwijze is gehele uitrastering van de gehele werklocatie middels een amfibieënscherm. Welke werkwijze wordt toegepast is ter beoordeling aan de uitvoerend partij. Indien ondanks de zorgvuldige aanpak rugstreeppadden worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden gestaakt. Een ter zake deskundige geeft op welke wijze de werkzaamheden hervat kunnen worden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Bij de inrichting van de planlocatie is het aanbevelingswaardig om de een goede landschappelijke inpassing te verzorgen en de aanwezige natuurwaarden te versterken. In de conceptuele inrichtingschets (deels zichtbaar in figuur 2) is een graszoomvegetatie tussen de woningen en de agrarische percelen aangebracht. Veel soorten profiteren van overgangszones. Door de vegetatiegradiënt in de zoom ontstaan onder andere microhabitats voor diverse algemene insectensoorten. Insecten vormen het stapelvoedsel van veel vogels, amfibieën en zoogdieren. De beoogde inrichting zal tot een verhoging van de biodiversiteit leiden maar zal vooral algemene en niet beschermde soorten faciliteren. Tevens vormt de zoom een goede buffer tussen de woningen en het open veld.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Bosman, W., 2006. Onderzoek naar de waarde van een ponyweide aan de Nemelerbergweg 17a te Zwolle voor de knoflookpad. Stichting RAVOM, Nijmegen
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raxon)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2015. Soortenstandaard Steenuil *Athene Noctua*. Versie 2.0, december 2014
(www.rvo.nl/sites/default/files/2015/04/20150415%20Steenuil%20v1.0.pdf)
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.rvo.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.webkaart.provincie-utrecht.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie,
ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Ecologie Rugstreeppad

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Overeind 84 te Schalkwijk en bestaat uit een voormalig agrarisch bedrijf (foto: achterzijde loopstal, thans in gebruik als caravanstalling).

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de sloop van alle voormalige stallen en de realisatie van enkele woningen met een bijgebouw (foto: achterzijde schuren met uitloop paardenverblijf).

Figuur 3 De stallen en het omliggende terrein zijn niet meer in gebruik ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering, er is sprake van verval en verruiging.

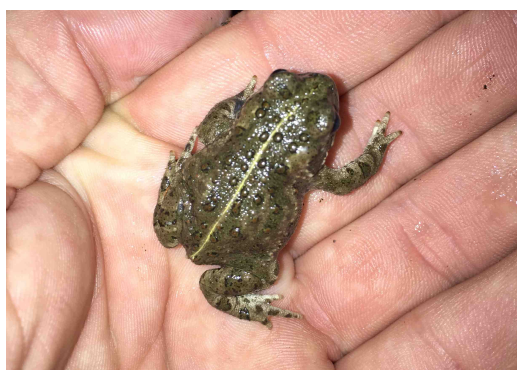
Figuur 4 De planlocatie ligt ten zuidoosten van Schalkwijk in de lintbebouwing langs de Provincialeweg en Overeind midden in polder Blokhoven.

Bijlage 2 Ecologie rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreeppad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van Delft, 2009).

De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een rugstreep (Diepenbeek & Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van Delft, 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraaftbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laagbegroeide terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

De voortplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatieloze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer- en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvangen en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (Anonymus, 2011).